

ภาพประกอบผลการดำเนินงาน

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานพิพิธภัณฑสถานธรรมชาติวิทยาพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (อพ.สธ. - พกฉ.)

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

๑. กิจกรรมที่ ๓ ปลูกรักษาทรัพยากร

๑.๑ สำรวจ ดูแลพันธุ์ไม้เดิมที่มีอยู่

๑.๑.๑ วันพฤหัสบดี ที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ สำนักงานพิพิธภัณฑสถานธรรมชาติวิทยาพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) จัดกิจกรรมวันต้นไม้ประจำปีของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๘ ภายใต้กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาพื้นที่ร่วมกันปลูกต้นไม้บริเวณพื้นที่ฐานการเรียนรู้อนุรักษ์พืช (อพ.สธ.) ป่า ๑๖ ไร่ ปลูกพันธุ์ไม้ จำนวน ๒๐๐ ต้น ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อพันธุ์ไม้	จำนวน (ต้น)
๑	ต้นยางนา	๑๓๐
๒	ต้นประดู่	๓๐
๓	ต้นสัก	๒๐
๔	มะฮอกกานี	๒๐
	รวม	๒๐๐





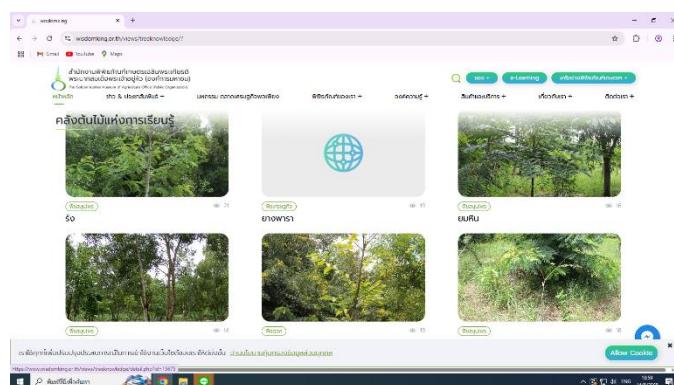
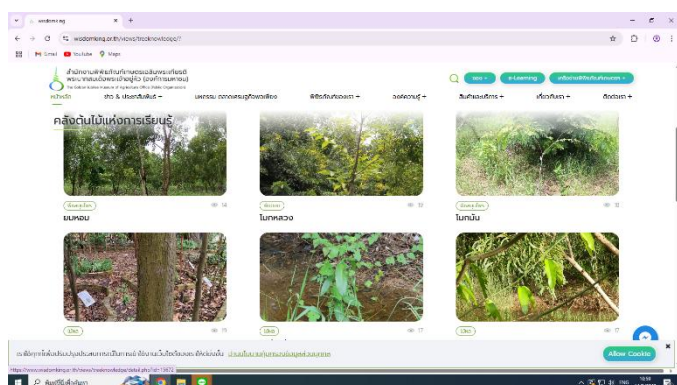
๑.๒.๒ ดำเนินการปลูกพันธุ์ไม้เพื่อการเรียนรู้ โชนพรรณไม้เพื่อชีวิต จำนวน ๖๑ ชนิด
จำนวน ๕๖๔ ต้น

A	พรรณไม้เพื่อชีวิต			21	เต็ง สูง 1.50 ม.	10	ต้น
1	ไผ่ สูง 1.20 ม.	1	ต้น	22	ชะมวง สูง 1.50 ม.	5	ต้น
2	ควั่นเตี้ย สูง 1.80 ม.	3	ต้น	23	พะยอม สูง 1.50 ม.	10	ต้น
3	มะขามป้อมสูง 2 ม.	2	ต้น	24	ประดู่ สูง 1.50 ม.	10	ต้น
4	ขมิ้นชัน สูง 4 นิ้ว	30	ต้น	25	กระบก สูง 1.50 ม.	5	ต้น
5	ไพล สูง 4 นิ้ว	30	ต้น	26	เขลง สูง 1.50 ม.	5	ต้น
6	เป้งาใหญ่ สูง 2 ม.	5	ต้น	27	สะเดา สูง 2 ม.	5	ต้น
7	หอมแดง สูง 4 นิ้ว	50	ต้น	28	ออบา สูง 1.20 ม.	5	ต้น
8	ส้มป่อย สูง 0.60 ม.	2	ต้น	29	ปลาไหลเผือก สูง 0.40 ม.	5	ต้น
9	หนุมานนั่งแท่น สูง 0.60 ม.	5	ต้น	30	สะระเตค/มหาหงษ์	5	ต้น
10	พริกไทย สูง 0.60 ม.	3	ต้น	31	แดง	10	ต้น
11	ลิ้นดี สูง 4 นิ้ว	3	ต้น	32	มะค่าเตี้ย สูง 1.80 ม.	2	ต้น
12	ยอ สูง 1.50 ม.	5	ต้น	33	มะขามป้อม สูง 2 ม.	5	ต้น
13	สมอไทย สูง 1.50 ม.	2	ต้น	34	สมอไทย	10	ต้น
14	เอื้องมหาชนา สูง 12 นิ้ว	10	ต้น	35	สมอพิเภก	10	ต้น
15	สบู่ดำ/หมากแข้ง สูง 1.20 ม.	10	ต้น	36	ช่อหลาน/มุดผา	3	ต้น
16	โพธิ์ศรี สูง 1.50 ม.	5	ต้น	37	กระโดน	5	ต้น
17	คูนคังกระแจะ สูง 0.60 ม.	4	ต้น	38	ว่านสาวหลง สูง 4 นิ้ว	5	ต้น
18	โคกกลาน สูง 2 ม.	20	ต้น	39	เปาะยอม สูง 4 นิ้ว	20	ต้น
19	มะขาม สูง 2 ม.	10	ต้น	40	คำทอง/สันหว่ายอม สูง 4 นิ้ว	5	ต้น
20	ตะกั่ว สูง 1.50 ม.	2	ต้น	41	หมี่ สูง 1.20 ม.	20	ต้น
				42	มะเดื่อปล้อง สูง 1.50 ม.	5	ต้น
				43	โพธิ์ สูง 1.50 ม.	1	ต้น
				44	เกด สูง 1.80 ม.	5	ต้น
				45	ไทร สูง 2 ม.	2	ต้น
				46	สมัด สูง 1.20 ม.	5	ต้น
				47	กุ่มกรวามันปลา สูง 1.50 ม.	10	ต้น
				48	ทุคชั่น/อินทาวา สูง 1.50 ม.	10	ต้น
				49	ว่านลิ้นมังกร สูง 4 นิ้ว	20	ต้น
				50	หนาด สูง 0.80 ม.	4	ต้น
				51	ทุลป่า สูง 1.00 ม.	30	ต้น
				52	พลับพลึง สูง 0.60 ม.	10	ต้น
				53	มะพร้าว สูง 1.50 ม.	5	ต้น
				54	จันทร์กระพ้อ สูง 2 ม.	2	ต้น
				55	ว่านแสนพันล้าน สูง 4 นิ้ว	20	ต้น
				56	จันทร์เทศ สูง 1.00 ม.	2	ต้น
				57	จันทร์หอม สูง 1.00 ม.	1	ต้น
				58	ไม้มื่น สูง 1.50 ม.	5	ต้น
				59	จันทนา สูง 1.00 ม.	20	ต้น
				60	ขมิ้นชัน สูง 4 นิ้ว	40	ต้น
				61	อโศกอินเดีย สูง 1.50 ม.	5	ต้น



๑.๓ เผยแพร่ข้อมูลพรรณไม้แปลง ๑๖ ไร่

ดำเนินการอัปเดตข้อมูลพันธุ์พืชฐานเรียนรู้แปลงอนุรักษ์พันธุกรรมพืช (อพ.สธ.) ๑๖ ไร่ลงในเว็บไซต์ของ
พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จำนวน ๑๗๑ ชนิด <https://www.wisdomking.or.th/>



ฐานข้อมูลพันธุ์พืชฐานเรียนรู้แปลงอนุรักษ์พันธุกรรมพืช (อพ.สธ.) ๑๖ ไร่
ในเว็บไซต์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จำนวน ๑๗๑ ชนิด

๒. กิจกรรมที่ ๕ ศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

สำรวจและบันทึกข้อมูลพรรณไม้ในพิพิธภัณฑ์

ดำเนินการอัปเดตข้อมูลพันธุ์พืชลงในเว็บไซต์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ
จำนวนรวมทั้งสิ้น ๑๗๓ ชนิด <https://www.wisdomking.or.th/views/treeknowledge/>


 สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติ
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
 The Golden Jubilee Museum of Agriculture Office (Public Organization)

หน้าที่หลัก ข่าว & ประชาสัมพันธ์ ... มหกรรม ตลาดเศรษฐกิจพอเพียง พิพิธภัณฑ์ของเรา + องค์ความรู้ + สินค้าและบริการ + เกี่ยวกับเรา + ติดต่อเรา +

ข่าวประชาสัมพันธ์ ประกาศจัดซื้อจัดจ้าง สรุปผลการจัดซื้อจัดจ้าง (แบบ สบร.1) จัดหมายข่าว ข่าวรับสมัครงาน มาตรการ COVID-19

คลังต้นไม้แห่งการเรียนรู้

ค้นหาข้อมูล... พิษตร:กุลว่ำน กรุณาเลือกสถานที่ ค้นหา



พืชมงคลว่าน

ว่านฤๅษี

ว่านฤๅษี



พืชมงคล



พืชรากแก้ว

ว่านพร้าววนกุ่ม

ว่านพร้าววนกุ่ม



คลังต้นไม้แห่งการเรียนรู้



၁၆ နိုဝင်ဘာ ၂၀၀၆ ၀၆:၃၀

[illegible]

๓๕๖ฉบับมีชื่อองค์การเขียนว่า



The screenshot shows the LinkedIn profile of 'Ungu'. The profile picture is a green circle with the text 'Ungu' inside. The name 'Ungu' is displayed in bold. Below the name, there is a green button with the text 'Ungu'.

[illegible]

คลังฉบับใหม่แห่งการเรียนรู้



51 messages 2500 00:25

မင်းသိင်္ခမာ

မင်းသိင်္ခမာ

[illegible]

๔. กิจกรรมที่ ๘ พิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

๔.๑ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้การอนุรักษ์ทรัพยากร ค่ายการเรียนรู้

๔.๑.๑ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้การอนุรักษ์ทรัพยากร “ค่ายเรียนรู้พันธุ์กรรมพืชท้องถิ่น จ.อุทัยธานี”

ระหว่างวันที่ ๑๕ – ๑๙ มกราคม ๒๕๖๘ ณ ศูนย์เครือข่ายพิพิธภัณฑสถานธรรมชาติวิทยาพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภาคกลาง "กลุ่มอนุรักษ์พันธุ์กรรมบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี" ต.บ้านไร่ อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี จำนวน ๔๐ คน

วันที่ ๑๕-๑๖ มกราคม ๒๕๖๘

คณะเจ้าหน้าที่ พกฉ. เดินทางจากพิพิธภัณฑสถานฯ ถึงศูนย์เครือข่ายพิพิธภัณฑสถานธรรมชาติวิทยาพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภาคกลาง “กลุ่มอนุรักษ์พันธุ์กรรมบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี” ต.บ้านไร่ อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี สืบสวนและจัดเตรียมความพร้อมของพื้นที่ในการดำเนินกิจกรรมเรียนรู้ สืบสวนเส้นทางศึกษาพันธุ์กรรมพืชท้องถิ่นร่วมกับปราชญ์ชุมชน สถานที่พักค้างแรมของเยาวชน และประชุมเตรียมกระบวนการกับวิทยากร กระบวนการ พร้อมทั้งชาวบ้านในชุมชน

วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๘

ผู้เข้าร่วมโครงการลงทะเบียน กล่าวต้อนรับ แนะนำพิพิธภัณฑสถานฯ วิทยากร วัตถุประสงค์โครงการ



เจ้าหน้าที่ พกฉ. แนะนำพิพิธภัณฑสถานฯ เพื่อให้คณะครูและนักเรียนได้เข้าใจวัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการ ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนจาก ๕ โรงเรียนภายในชุมชน ได้แก่ โรงเรียนบ้านหน้าฝายบึงตาโพ โรงเรียนบ้านอิมาด-อิทราย โรงเรียนบ้านพุดอน วัดโรงเรียนดสนำ และโรงเรียนบ้านห้วยป่าปก-หินตุ้ม รวมทั้งสิ้น จำนวน ๔๐ คน

กิจกรรมนันทนาการและกลุ่มสัมพันธ์



กิจกรรมนันทนาการละลายพฤติกรรมและกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์มีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำค่ายเยาวชน เนื่องจากช่วยสร้างบรรยากาศที่ดี ส่งเสริมความสามัคคี และสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างผู้เข้าร่วม

กิจกรรมเรียนรู้ฐาน “นักสำรวจภัย”



เปิดโอกาสให้เยาวชนได้เรียนรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น พายุ น้ำท่วม ไฟป่า โรคระบาด และอุณหภูมิโลกที่สูงขึ้น ผ่านการสำรวจข้อมูลและการจำลองสถานการณ์จริง โดยให้ผู้เข้าร่วมสัมผัสถึงผลกระทบของภาวะโลกร้อนภายในโรงตากพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงความท้าทายในการปรับตัวต่อสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง กิจกรรมนี้ช่วยปลูกฝังจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม กระตุ้นให้เยาวชนตั้งคำถามถึงแนวทางการ

ลดผลกระทบของวิกฤตโลกรวน เช่น การลดการใช้พลังงานฟอสซิล การปลูกต้นไม้ และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ซึ่งเป็นก้าวแรกสำคัญในการเตรียมพร้อมรับมือกับโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

กิจกรรมเรียนรู้ฐาน “ผ้าเล่าเรื่องพืช”



เรียนรู้กระบวนการ มัดย้อมสีจากธรรมชาติ ผ่านการใช้พืชท้องถิ่นเป็นแหล่งวัตถุดิบในการสร้างสีสันทให้กับผืนผ้า ผู้เข้าร่วมได้ศึกษาแหล่งที่มาของสีธรรมชาติจากใบไม้ เปลือกไม้ และดอกไม้ เช่น สีเหลืองจากแก่นขนุน สีฟ้าจากคราม และสีม่วงจากเปลือกมังคุด พร้อมทั้งเรียนรู้เทคนิคการมัดย้อม และต้มเพื่อให้ได้ลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ กิจกรรมนี้ไม่เพียงส่งเสริมทักษะด้านศิลปะและหัตถกรรมพื้นบ้าน แต่ยังช่วยให้เยาวชนตระหนักถึงคุณค่าของพืชพรรณในท้องถิ่น รวมถึงแนวทางการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมเรียนรู้ฐาน “นักปรุงยาตัวน้อย”



การเรียนรู้เกี่ยวกับการทำยาสมุนไพรและทิงเจอร์สมุนไพร ส่งเสริมการใช้สมุนไพรพื้นบ้านเป็นยาสามัญประจำบ้าน ผู้เข้าร่วมได้ศึกษาสรรพคุณของสมุนไพรใกล้ตัว เช่น พืชมเสน การบูร จิง ข่า และตะไคร้ พร้อมทั้งลงมือปฏิบัติการปรุงยาสมุนไพรที่ช่วยบรรเทาอาการวิงเวียน และการสกัดทิงเจอร์สมุนไพรเพื่อใช้รักษาอาการต่าง ๆ กิจกรรมนี้ช่วยให้เยาวชนเข้าใจแนวคิดการพึ่งพาตนเองด้านสุขภาพ เรียนรู้ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และส่งเสริมให้เห็นถึงความสำคัญของสมุนไพรในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมเรียนรู้ฐาน “จิ้งหะเม่ลีดพันธุ์”



การสร้างสรรค์เครื่องดนตรีจากวัสดุเหลือใช้ โดยนำขวดนมที่เหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นเครื่องดนตรีแบบเขย่า พร้อมใส่เมล็ดพืชชนิดต่าง ๆ ลงไปเพื่อให้เกิดเสียงที่หลากหลายตามขนาดและน้ำหนักของเมล็ดพืช นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมยังได้ตกแต่งขวดให้มีลวดลายตามจินตนาการของตนเอง ทำให้เกิดทั้งความสนุกสนานและความภาคภูมิใจในผลงานของตน กิจกรรมนี้ไม่เพียงกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และจิ้งหะดนตรี แต่ยังส่งเสริมแนวคิด การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และการเรียนรู้เสียงจากธรรมชาติผ่านเมล็ดพันธุ์หลากหลายชนิด

กิจกรรมเรียนรู้ฐาน “พืชสร้างสรรค์จานอร่อย”



กิจกรรมกลุ่มที่ทำทลายความคิดสร้างสรรค์และทักษะการทำอาหารจากพืชพื้นบ้าน โดยผู้เข้าร่วมต้องปฏิบัติการกิจสองอย่าง ได้แก่ การหุงข้าวโดยใช้เตาถ่าน และจับสลากภาชนะที่แตกต่างกัน เช่น หม้อดินเผา กระทะ หรือฟักทอง เพื่อทดลองวิธีการหุงข้าวแบบดั้งเดิม การสร้างสรรค์เมนูอาหารจากวัตถุดิบหลักที่จับสลากได้ เช่น ใบขนุน มันพื้นบ้าน และอ้อย โดยต้องคิดค้นเมนูที่สามารถรับประทานได้จริง สะอาด อร่อย และปลอดภัย กิจกรรมนี้ช่วยให้เยาวชนได้ฝึก การทำงานเป็นทีม การคิดวิเคราะห์เรื่องอาหารและโภชนาการ และเรียนรู้คุณค่าของพืชท้องถิ่นผ่านการลงมือทำอาหารอย่างสร้างสรรค์

กิจกรรมเรียนรู้ฐาน “บุษบาหม่ผ้า ดอกไม้กินได้”



การนำผักและดอกไม้จากเกษตรกรในพื้นที่ มาสร้างสรรค์เป็น สลัดโรลสีสันสดใส ที่ทั้งสวยงามและน่ารับประทาน ผู้เข้าร่วมได้เลือกใช้ดอกไม้กินได้ เช่น ดอกอัญชัน ดอกดาวกระจาย และดอกเข็ม ผสมผสานกับผักสดในการห่อโรล พร้อมจิ้มกับน้ำจิ้มสมุนไพรสด ที่ช่วยเพิ่มรสชาติ กิจกรรมนี้ไม่เพียงสร้างความสนุกในการทำอาหาร แต่ยังช่วยให้เยาวชนเรียนรู้ คุณค่าทางโภชนาการของพืชพื้นบ้าน และส่งเสริมการรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพจากวัตถุดิบธรรมชาติ

วันเสาร์ที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๘

กิจกรรมเรียนรู้ฐาน “รหัสลับพันธุ์กรรมในตลาดชาวไร่”



เปิดโอกาสให้เด็กๆ ได้เรียนรู้ผ่านการสำรวจตลาดจริง ค้นหาความเชื่อมโยงของพันธุ์กรรมพืชกับสินค้ารอบตัว เช่น อาหาร ขนม เครื่องดื่ม และของใช้ในชีวิตประจำวัน เด็กๆ ได้สัมผัสประสบการณ์การเรียนรู้ที่สนุกและมีส่วนร่วม ผ่านการไขปริศนาในแต่ละฐาน ฝึกการสังเกต ตั้งคำถาม และคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับที่มาของพืชและผลผลิตที่ใช้ในชีวิตประจำวัน จากกิจกรรมนี้ เด็กๆ ได้รับความรู้เรื่องพันธุ์กรรมพืชอย่างเป็นรูปธรรม ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช และเห็นถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับอาหารและวัฒนธรรมไทยมากขึ้น

กิจกรรมเรียนรู้สถานการณ์จำลอง “วิกฤตโลกรวน พี่ช่วยเรา”



เด็กๆ ได้ลงมือสร้างบ้านด้วยตนเองโดยใช้ไม้ไผ่และวัสดุจากธรรมชาติ เรียนรู้การใช้เชือกมัดเงื่อนแบบต่างๆ เพื่อสร้างที่อยู่อาศัยโดยไม่ต้องใช้ตะปู เสริมทักษะการเอาตัวรอดด้วยการจับปลาโดยใช้อุปกรณ์ประมงพื้นบ้าน และฝึกการหุงข้าวในกระบอกไม้ไผ่ รวมถึงการทำภาชนะในครัวเรือนจากไม้ไผ่ นอกจากนี้ เด็กๆ ยังได้เรียนรู้การก่อไฟและปรุงอาหารด้วยตนเอง ฝึกความอดทน ความสามัคคี และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ผ่านประสบการณ์จริงที่ทำให้เห็นถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และบทบาทของพืชในวิถีชีวิตมนุษย์ กิจกรรมนี้ช่วยให้เด็กๆ เข้าใจถึงความสำคัญของการใช้ชีวิตอย่างพึ่งพาธรรมชาติ พร้อมปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน



กิจกรรมการแสดงรอบกองไฟ

เด็ก ๆ ได้ร่วมกันแสดงละครในบทบาทของ Seeds Avengers ฮีโร่แห่งพันธุ์กรรมพืช ที่แต่ละตัวละครมีพลังพิเศษจากพืชต่าง ๆ เช่น Iron Rice, Lady Cotton, Doctor Herb และ Bamboo Flash โดยเนื้อเรื่องสะท้อนถึงความสำคัญของพันธุ์กรรมพืชในการช่วยเหลือมนุษย์และแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ผ่านการแสดงที่เด็ก ๆ มีส่วนร่วมคิดบท แต่งตัว และสร้างสรรค์ลีลาการนำเสนอ ทำให้เกิดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และความสนุกสนาน กิจกรรมนี้ไม่เพียงแต่เสริมทักษะการแสดงและการทำงานเป็นทีม แต่ยังช่วยให้เด็ก ๆ เข้าใจบทบาทของพืชที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชในอนาคต

วันอาทิตย์ที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๘

การแสดงดนตรี “ท่วงทำนองแห่งเมล็ดพันธุ์” ณ ตลาดชาวไร่



กิจกรรมการแสดงดนตรี “ท่วงทำนองแห่งเมล็ดพันธุ์” ณ ตลาดชาวไร่ เป็นเวทีที่เด็กๆ ได้ใช้เสียงเพลงและเครื่องดนตรีที่สร้างขึ้นจากเมล็ดพันธุ์ ถ่ายทอดเรื่องราวของพันธุ์กรรมพื้นบ้านสู่ผู้คนในตลาด ด้วยจังหวะที่สนุกสนานและท่วงทำนองที่สื่อถึงความสัมพันธ์ระหว่างพืชพันธุ์และวิถีชีวิต ทำให้ผู้ฟังไม่เพียงได้รับความเพลิดเพลิน แต่ยังได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช กิจกรรมนี้ช่วยปลูกฝังให้เด็กๆ ตระหนักถึงคุณค่าของพืชในมิติของวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมทั้งฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม ความคิดสร้างสรรค์ และการใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร

๔.๑.๒ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้การอนุรักษ์ทรัพยากร “ค่ายเรียนรู้สืบสานพระราชปณิธาน ตามรอยเจ้าฟ้านักอนุรักษ์” ระหว่างวันที่ ๓ – ๖ เมษายน ๒๕๖๘ ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน ๘๐ คน

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้การอนุรักษ์ทรัพยากร “ค่ายเรียนรู้สืบสานพระราชปณิธาน ตามรอยเจ้าฟ้านักอนุรักษ์” จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๓ – ๖ เมษายน ๒๕๖๘ ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จังหวัดปทุมธานี โดยมีเยาวชนจากศูนย์เรียนรู้เครือข่ายพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติทั่วประเทศ จำนวน ๘๐ คน เข้าร่วมกิจกรรมอย่างหลากหลายตลอดระยะเวลา ๔ วัน ซึ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ การมีส่วนร่วม และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อสร้างความเข้าใจ ความตระหนักรู้ และแรงบันดาลใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพันธุกรรมพืช

กิจกรรมตลอดโครงการประกอบด้วย การบรรยายเชิงปฏิบัติการ การเรียนรู้ฐานเกษตรกรรม การเรียนรู้พิพิธภัณฑสถาน การแสดงวัฒนธรรม และกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนจากภูมิภาคต่าง ๆ

ผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม ด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับพันธุกรรมพืชและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

เยาวชนได้เรียนรู้แนวคิดการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชตามพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า ผ่านการเรียนรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ได้แก่ ฐานเรียนรู้เกษตรพอเพียงเมือง ฐานปลูกผักข้างกระสอบ ฐานเพาะเห็ด ฐานพันธุกรรม ๔ ภาคผ่านนิทรรศการของเครือข่ายพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ที่มาร่วมจัดแสดงถึงความสำคัญของพันธุกรรมตามนิเวศน์ และกิจกรรมการขยายพันธุ์พืชด้วยการควั่น ซึ่งทำให้ผู้เข้าร่วมสามารถเข้าใจองค์ความรู้ทางเกษตรพื้นฐาน การใช้ประโยชน์จากพืชและทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ด้านจิตสำนึกและความตระหนักรู้ในการอนุรักษ์

การสัมผัสธรรมชาติในช่วงเช้า การชมภาพยนตร์แอนิเมชัน ๓ มิติ และการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถานต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เช่น "พิพิธภัณฑสถานในหลวงรักเรา" "พิพิธภัณฑสถานหัตถกรรมพื้นบ้าน" และ "ชุมชนไทยแห่งแผ่นดิน" ล้วนช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ และพระอัจฉริยภาพด้านการเกษตรของพระมหากษัตริย์ไทย

ด้านทักษะชีวิตและการพัฒนาศักยภาพเยาวชน

กิจกรรมละลายพฤติกรรมและกลุ่มสัมพันธ์ "ถุ่ชีสงสาร" และ "แม่น้ำรวมใจ" ช่วยเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการทำงานเป็นทีม และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เยาวชนยังได้ฝึกภาวะผู้นำ การจัดการกลุ่ม และการตัดสินใจร่วมกัน นอกจากนี้ กิจกรรมคืนวัฒนธรรมยังเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดง อัตลักษณ์ท้องถิ่น และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่มต่างภูมิภาค

ด้านการนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชุมชน

ในวันสุดท้ายของโครงการ เยาวชนได้จัดกิจกรรมสรุปผลการเรียนรู้และการนำเสนอแนวคิดเพื่อถ่ายทอดต่อชุมชนของตน เช่น การจัดทำโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชในโรงเรียน การปลูกพืชพื้นบ้าน และการเผยแพร่ความรู้สู่ครอบครัวและชุมชนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ

สรุปเชิงปริมาณ

- ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน ๘๐ คน จาก ๑๖ จังหวัด ๔ ภูมิภาค
- ผลการประเมินความพึงพอใจของกิจกรรมอยู่ในระดับ "ดีมาก" ร้อยละ ๘๙.๗
- ๘๗% มีแนวคิดจะนำความรู้กลับไปใช้ในชุมชนของตน
- ๑๐๐% ประเมินว่ากิจกรรมมีประโยชน์และสร้างแรงบันดาลใจในการอนุรักษ์

ข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วม

- อยากให้ขยายระยะเวลาเรียนรู้ในพิพิธภัณฑ์และฐานกิจกรรมให้มากขึ้น
- มีความสนใจที่จะกลับมาเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการอื่นของ พกฉ. อีกในอนาคต

สรุปภาพรวม

โครงการฯ ประสบผลสำเร็จในการส่งเสริมให้เยาวชนมีความรู้ ทักษะ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและทรัพยากรธรรมชาติ โดยเน้นการมีส่วนร่วมและการลงมือปฏิบัติอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และสามารถสร้างผลลัพธ์ที่มีคุณภาพทั้งในด้านความรู้ ความคิด และพฤติกรรมเชิงอนุรักษ์ของเยาวชนรุ่นใหม่



ค่าย อพ.สธ. พกฉ.

รูปภาพประกอบการดำเนินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้การอนุรักษ์ทรัพยากร
“ค่ายเรียนรู้สืบสานพระราชปณิธาน ตามรอยเจ้าฟ้าพันธุรักษ์”

๔.๑.๓ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้การอนุรักษ์ทรัพยากร “ค่ายเรียนรู้พันธุ์กรรมพืชท้องถิ่น จ.ฉะเชิงเทรา” ระหว่างวันที่ ๒๔ – ๒๗ เมษายน ๒๕๖๘ ณ ศูนย์เครือข่ายพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จังหวัดฉะเชิงเทรา “วนเกษตรบ้านป่า” ต.ท่ากระดาน อ.สนามชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา จำนวน ๔๐ คน

พันธุ์กรรมพืชท้องถิ่นนับเป็นรากฐานสำคัญของความมั่นคงทางอาหาร ระบบนิเวศ และอัตลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคปัจจุบันได้ส่งผลให้เยาวชนจำนวนมากขาดโอกาสในการเข้าถึงองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และทรัพยากรธรรมชาติที่เคยเป็นรากฐานการดำรงชีพของบรรพบุรุษ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงประจักษ์ภายใต้โครงการค่ายอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชท้องถิ่น จ.ฉะเชิงเทรา จึงเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีชีวิต ต่อยอดภูมิปัญญาสู่การสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมของเยาวชนผู้เข้าร่วมโครงการ

ค่ายการเรียนรู้ในครั้งนี้ เป็นกระบวนการเรียนรู้ภายใต้กรอบ “วนเกษตร” ตามหลักของปรัชญาเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง จัดขึ้นในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้เครือข่าย พกฉ. “วนเกษตรบ้านป่า” ต.ท่ากระดาน อ.สนามชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา มีผู้เข้าร่วมโครงการ ๔๐ คน ซึ่งชุมชนแห่งนี้เป็นชุมชนตัวอย่างด้านการจัดการทรัพยากรแบบยั่งยืนโดยมีแนวคิดวนเกษตรและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐาน โดยแนวคิดนี้ได้รับการพัฒนาและถ่ายทอดอย่างต่อเนื่องโดยผู้ใหญ่วิบูลย์ เข้มเฉลิม ผู้เป็นทั้งนักปฏิบัติและนักสื่อสารชุมชนผ่านบทเรียนจากการลงมือทำจริง

กิจกรรมต่าง ๆ ภายในค่ายถูกออกแบบเพื่อให้เยาวชน ได้เรียนรู้ผ่านการมีส่วนร่วม และการลงมือปฏิบัติจริง โดยมีหัวใจหลักอยู่ที่การเรียนรู้ความสำคัญของพันธุ์กรรมพืชในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านอาหาร สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากการประเมินผลการเรียนรู้และการพัฒนาเยาวชน โดยการสังเกตและการสะท้อนคิด และการวิเคราะห์ผลงานกลุ่ม พบว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีพัฒนาการ ดังนี้

ด้านองค์ความรู้ เยาวชนมีความเข้าใจลึกซึ้งเกี่ยวกับพันธุ์กรรมพืชพื้นบ้าน โดยสามารถจำแนกชนิดพืช สมุนไพร เทคนิคการขยายพันธุ์ และวิธีการแปรรูปที่เหมาะสมกับบริบทชุมชน ทั้งยังสามารถวิเคราะห์คุณค่าทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของพืชแต่ละชนิด นอกจากนี้ยังเชื่อมโยงองค์ความรู้ดังกล่าวกับความ เป็นมาชุมชนได้อย่างเข้าใจ

ด้านทักษะ เยาวชนได้พัฒนาทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นทีม และทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าผ่านการทำกิจกรรมกลุ่ม การฝึกนำเสนอข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น คลิปวิดีโอ การเล่าเรื่อง การสาธิต ผลิตภัณฑ์ และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ทั้งยังมีความสามารถในการถ่ายทอดแนวคิดที่เรียนรู้ไปสู่ผู้อื่นในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและเข้าถึงชุมชนได้จริง

ด้านจิตสำนึก เยาวชนส่วนใหญ่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจในทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ตน ได้สัมผัส สะท้อนถึงการเกิดจิตสำนึกใหม่ในการเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชในฐานะ

มรดกทางวัฒนธรรมและเครื่องมือในการสร้างความมั่นคงในชีวิต ตลอดจนมีความตื่นตัวในการสร้างบทบาทของตนเองในฐานะเยาวชนรุ่นใหม่ที่จะสานต่อแนวคิดเหล่านี้สู่พื้นที่ของตนอย่างมีพลัง

การดำเนินกิจกรรมตลอดระยะเวลา ๓ วัน ๒ คืน มีผู้เข้าร่วมทั้งหมดจำนวน ๔๐ คน ประกอบด้วยเยาวชนจากพื้นที่ใกล้เคียงศูนย์เรียนรู้ฯ และปราชญ์ในชุมชน พบว่า

- เยาวชนผู้เข้าร่วมสามารถบอกชื่อและคุณลักษณะของพันธุ์กรรมพืชพื้นถิ่นที่ได้เรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง
- สามารถเชื่อมโยงแนวคิดวนเกษตรกับการอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนตนเองได้
- เกิดจิตสำนึกในเชิงบวกต่อการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชและมีแนวโน้มจะนำแนวคิดไปใช้จริงในครอบครัวหรือโรงเรียน
- มีการจัดทำคลิปวิดีโอโดยกลุ่มเยาวชน สะท้อนการเรียนรู้และความเข้าใจในรูปแบบสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะ

- ควรขยายระยะเวลาการเรียนรู้ในแต่ละฐานกิจกรรมเพื่อให้เยาวชนได้ฝึกฝนทักษะเชิงลึกและมีเวลาสะท้อนความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
- เสนอให้จัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างศูนย์เครือข่ายในภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ข้ามพื้นที่และสร้างแรงบันดาลใจในวงกว้าง
- ส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่อยอดภายในโรงเรียนและชุมชนของผู้เข้าร่วม เช่น การจัดทำแปลงเกษตรทดลอง แปลงพันธุ์กรรมท้องถิ่น หรือกิจกรรมเฝ้าระวังพืชหายาก
- จัดทำคู่มือหรือสื่อการเรียนรู้แบบฉบับเยาวชนเกี่ยวกับพันธุ์กรรมพืชและแนวคิดวนเกษตร เพื่อใช้ในการขยายผลการเรียนรู้ในระยะยาว

การสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชโดยอิงกับแนวคิดวนเกษตรและเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางที่ไม่เพียงแต่สร้างความรู้เชิงวิชาการเท่านั้น หากยังสามารถปลูกฝังจิตสำนึกและแรงบันดาลใจให้เยาวชนเกิดความผูกพันกับทรัพยากรในชุมชนของตน อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติต่อไป



ค่ายอพ.สธ.ฉะเชิงเทรา

รูปภาพประกอบการดำเนินโครงการส่งเสริมการเรียนรู้การอนุรักษ์ทรัพยากร
“ค่ายเรียนรู้พันธุ์กรรมพืชท้องถิ่น จ.ฉะเชิงเทรา”

๔.๒ จัดเวทีแลกเปลี่ยนการอนุรักษ์ทรัพยากรกับเครือข่ายพิพิธภัณฑ์เกษตร

๔.๒.๑ โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการฐานข้อมูลทรัพยากร “โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ (อพ.สธ. - พกฉ.)” ระหว่างวันที่ ๒ – ๓ มกราคม ๒๕๖๘ ณ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี จำนวน ๑๙ คน



โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการฐานข้อมูลทรัพยากร ภายใต้ “โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฯ (อพ.สธ. - พกฉ.)” มีบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้และทักษะเชิงลึกให้กับเจ้าหน้าที่ พกฉ. และเครือข่าย พกฉ. ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนโครงการ อพ.สธ. - พกฉ. ผู้เข้าร่วมได้รับการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นที่หลากหลาย ผ่านการบรรยายและฝึกปฏิบัติในใบงานทั้ง ๙ ใบงาน ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น การใช้ประโยชน์จากพืชและสัตว์ ไปจนถึงการบันทึกภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้ช่วยพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และการจัดการข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำไปสู่การบันทึกข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน ข้อมูลดังกล่าวถือเป็นฐานข้อมูลสำคัญที่สามารถนำไปใช้ในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรท้องถิ่นในอนาคต



นอกจากการพัฒนาทักษะส่วนบุคคลแล้ว โครงการยังมีส่วนสำคัญในการสร้างความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันงานอนุรักษ์ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เจ้าหน้าที่และเครือข่าย พกฉ. ที่ผ่านการอบรมสามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดสู่กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ ทั้งนักเรียน เยาวชน และชุมชน เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ และสนับสนุนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการในโรงเรียนหรือกิจกรรมชุมชนในเครือข่ายพิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ นอกจากนี้ การใช้ระบบ

ฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. ยังช่วยให้การจัดการข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูลที่จัดเก็บสามารถนำไปใช้สนับสนุนการวางแผนงานและการวิจัยในอนาคตได้



การพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่และเครือข่าย พกฉ. ในการจัดการข้อมูลทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างระบบการบันทึกข้อมูลทรัพยากรที่ถูกต้องและครอบคลุม ส่งผลให้การดำเนินงานด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น แนวโน้มในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชุมชนแสดงให้เห็นถึงโอกาสในการขยายผลสู่การพัฒนาโครงการเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืนในท้องถิ่น ผู้เข้าร่วมสามารถเป็นแกนนำในการเผยแพร่ความรู้และสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในชุมชน การดำเนินงานในลักษณะนี้ไม่เพียงช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ แต่ยังช่วยพัฒนาศักยภาพด้านเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนอีกด้วย ซึ่งถือเป็นเป้าหมายสำคัญของโครงการ อพ.สธ. ในการสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและมั่นคงในระยะยาว

๔.๒.๒ โครงการประชุมขับเคลื่อนงานอนุรักษ์ทรัพยากร อพ.สธ. ประจำปี ๒๕๖๘ ระหว่างวันที่ ๓ - ๕ เมษายน ๒๕๖๘ ณ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี จำนวน ๗๐ คน

เพื่อให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานด้านการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชในพื้นที่เครือข่ายพิพิธภัณฑ์เกษตรฯ ขับเคลื่อนงานอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ ในระดับเครือข่ายและภาคีความร่วมมืออย่างมีส่วนร่วม ผ่านกิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช จัดกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้การอนุรักษ์ทรัพยากรในรูปแบบค่ายการเรียนรู้ เวทีประชุมเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนงานอนุรักษ์พันธุกรรมพืชได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้การอนุรักษ์พันธุกรรมพืชระหว่างกัน

สืบสานพระราชปณิธานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร

โครงการนี้ถือเป็นการดำเนินงานตามแนวทางพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า ฯ ที่มุ่งเน้นให้หน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการ อนุรักษ์ ป่าพันธุ์ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะพืชพรรณท้องถิ่นและความหลากหลายทางชีวภาพ

เป็นเวทีแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์

การประชุมมีบทบาทเป็น เวทีกลางในการแลกเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงาน ระหว่างหน่วยงาน เครือข่าย อพ.สธ. ทั่วประเทศ เช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย หน่วยงานราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ในงานอนุรักษ์

ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

โครงการประชุมนี้ยังทำหน้าที่ ติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลโครงการต่าง ๆ ที่ดำเนินการ ภายใต้อพ.สธ. ช่วยให้เกิดการปรับปรุงแผนงานและแนวทางปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

กระตุ้นความตระหนักรู้ของชุมชนและเยาวชน

ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ภายในงาน เช่น นิทรรศการ บรรยาย และการนำเสนอผลงานจากเครือข่าย โครงการประชุมช่วย สร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม และปลูกฝังแนวคิดการอนุรักษ์แก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป

เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วน

การขับเคลื่อนงาน อพ.สธ. จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การประชุมครั้งนี้ จึงเป็นโอกาสที่ดีในการ เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

กิจกรรมเรียนรู้ภายในนิทรรศการ “พันธุ์กรรม มรดกชีวิต มรดกแผ่นดิน”

๑. นิทรรศการ “๑๐๘ พันธุ์ว่าน”

ประเด็นการนำเสนอ พันธุ์กรรมว่าน ๑๐๘ พร้อมเรียนรู้วิธีการปลูก(มีต้นกล้าประเภทออกดอก และหัว) การดูแล และการนำไปใช้ประโยชน์ กระบวนการแปรรูป และการสกัดการทำน้ำมันว่าน เพื่อการดูแลสุขภาพเบื้องต้น



๒. นิทรรศการ “จากเมล็ดพันธุ์สู่จานข้าว ”

ประเด็นการนำเสนอ สายพันธุ์ข้าวไร่และข้าวนาถือเป็นชนิดของข้าวที่มีความแตกต่างกันทั้งในแง่ของแหล่งปลูกและการดูแลรักษา ซึ่งมีความสำคัญในด้านอาหารและเศรษฐกิจ ข้าวไร่มักใช้ในพื้นที่ภูเขาทันทันต่อสภาพแห้งแล้ง ส่วนข้าวนาเหมาะสำหรับการปลูกในพื้นที่ราบและมีน้ำท่วมขัง เข้าใจถึงความหลากหลายของข้าวและความสำคัญของการเลือกใช้สายพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับแต่ละสภาพพื้นที่



๓. นิทรรศการ “ยางนา” น้ำมันบนดิน

ประเด็นการนำเสนอ กระบวนการเจาะไม้ยางนา โข้วตันกล้า และต้นยางนาใหญ่ การกลั่น เป็นยาสมุนไพร คาร์บอนเครดิต และแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง



๔. นิทรรศการ “จุลินทรีย์ดีต่อร่างกาย”

ประเด็นการนำเสนอ การดองโดยใช้โพรไบโอติก หมักดองแบบพื้นบ้าน และกระบวนการหมักเมี่ยงใบชา



๕. นิทรรศการ พืชสมุนไพร “รากแห่งภูมิปัญญา”

ประเด็นการนำเสนอ คลินิกสมุนไพร กระบวนการรักษาด้วยภูมิปัญญา (พื้นที่ได้ร่มไม้) (พันธุกรรมสมุนไพร การใช้ประโยชน์ เมล็ดพันธุ์ พันธุกรรมสมุนไพร และการดูแลรักษา การนำมาแปรรูปเป็นตำรับยา การนวด) จัดกลุ่มสมุนไพรยาสามัญประจำบ้าน



๕. นิทรรศการ “พืชยั่งยืน คนยั่งยืน”

ประเด็นการนำเสนอ ไร่ต้นจำปีสิรินธร ไร่รูปแบบ “ป่วนเกษตร”

พันธุกรรมไม้เด่นพันธุกรรม อพ.สธ. และพืชหัว การจัดการ ๕ ฐาน ได้แก่ สมุนไพร อาหาร ของใช้ (เครื่องทำงานจากกาบหมาก) ข้าว และจุลินทรีย์



๖. นิทรรศการ “ผักพื้นบ้าน อาหารชุมชน”

ประเด็นการนำเสนอ จัดแสดงแลกเปลี่ยนพันธุ์กรรมผักพื้นบ้าน เมล็ดพันธุ์ การแปรรูป และผักที่เป็นยาสามัญประจำบ้าน สรรพคุณและประโยชน์จากผัก



๗. นิทรรศการ “ของดีใต้ดิน”

นิทรรศการ “ของดีใต้ดิน” มีประเด็นการนำเสนอหลักในเรื่องของ “พืชสู่ภัยแล้ง” ที่อยู่ใต้ดิน เช่น มันพื้นบ้าน มันเทศ มันหวาน มันญี่ปุ่น เผือก มัน กลอย แต่เปี่ยมด้วยคุณค่า เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศของไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เผชิญกับปัญหาน้ำแล้งและดินเสื่อมโทรม พืชเหล่านี้เจริญเติบโตง่าย เก็บรักษาได้นาน และสามารถเป็นแหล่งอาหารหลักในยามขาดแคลนได้



๘. นิทรรศการ “ซูเปอร์เซฟ ซูเปอร์พันธุ์กรรม”

นิทรรศการ “ซูเปอร์เซฟ ซูเปอร์พันธุ์กรรม” เป็นนิทรรศการที่นำเสนอองค์ความรู้ด้านพันธุ์กรรมพืชพื้นบ้านเข้ากับศิลปะการปรุงอาหารอย่างสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการนำ พันธุ์กรรมอาหารพื้นถิ่น มารังสรรค์เป็นเมนูอาหารที่หลากหลาย ทั้งอร่อย มีคุณค่าทางโภชนาการ และสะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยั่งยืน นิทรรศการนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุ์กรรมท้องถิ่น ผ่านวิธีการกินที่พึ่งพาตนเองได้

“อาหารคือชีวิต พันธุกรรมคือรากฐานของความมั่นคงทางอาหาร” โดยนำวัตถุดิบจากพืชพันธุ์พื้นบ้าน มาสร้างสรรค์เป็นเมนูสุดพิเศษ ถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของ “ซูเปอร์เซฟ” ที่นำวัตถุดิบธรรมดา แต่ทรงคุณค่าทางพันธุกรรม มาปรุงอย่างมีศิลปะ



ทิศทางการขับเคลื่อนงาน

ทิศทางการขับเคลื่อนงาน อพ.สธ. ระหว่าง สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรฯ และเครือข่าย พิพิธภัณฑ์เกษตร ในอนาคต มุ่งเน้นการผสมผสานความร่วมมือเพื่อยกระดับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติควบคู่กับการส่งเสริมองค์ความรู้ด้านเกษตรตามแนวพระราชดำริ โดยมีแนวทางสำคัญดังนี้

๑. บูรณาการองค์ความรู้ด้านเกษตรกับการอนุรักษ์ จะมีการเชื่อมโยงเนื้อหาทางเกษตรกับแนวคิดการอนุรักษ์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เช่น การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ถ่ายทอดความรู้เรื่องพืชเศรษฐกิจ พืชท้องถิ่น และภูมิปัญญาเกษตรพื้นบ้าน ควบคู่กับหลักการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

๒. ขยายเครือข่ายและบทบาทของพิพิธภัณฑ์เกษตร มีเป้าหมายในการพัฒนาเครือข่าย พิพิธภัณฑ์ระดับพื้นที่ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นในการดูแลทรัพยากรและขับเคลื่อนงานตามยุทธศาสตร์ อพ.สธ.

๓. พัฒนาร่วมกันและสร้างนวัตกรรมทั้งสองฝ่ายจะร่วมมือกันในด้าน การวิจัย รวบรวม จัดการ และถ่ายทอดองค์ความรู้ ผ่านสื่อ นิทรรศการ และกิจกรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เข้าถึงง่าย และเหมาะสมกับทุกกลุ่มวัย โดยใช้แนวทางเชิงสร้างสรรค์และสอดคล้องกับวิถีเกษตรไทย

๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนและชุมชน (ค่าย อพ.สธ.) จะเน้นการ พัฒนาหลักสูตร กิจกรรม และเวทีแลกเปลี่ยน ที่ส่งเสริมบทบาทของเยาวชนในการเรียนรู้และเป็นผู้นำด้านการอนุรักษ์ รวมถึงกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสืบสานและถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

๕. ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและฐานข้อมูลมีแผนในการพัฒนา ระบบฐานข้อมูลทรัพยากร พันธุกรรมพืชและองค์ความรู้ทางการเกษตร ที่สามารถเข้าถึงและใช้งานร่วมกันในเครือข่าย เพื่อให้การบริหารจัดการข้อมูลและการสื่อสารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔.๓ โครงการสร้างความร่วมมือเชิงเครือข่ายเพื่อการขับเคลื่อนการวิจัยเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริ

ภายใต้บันทึกความเข้าใจความร่วมมือระหว่าง พกน. - อบต.กุดช้าง จังหวัดเชียงใหม่ พิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้ดำเนินการจัดทำนิทรรศการถาวรเทิดพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของพระมหากษัตริย์ไทย ด้านการเกษตรและการอนุรักษ์ทรัพยากร สอนองพระราชปณิธานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ.) และเผยแพร่เรื่องราวของ พกน. ให้เป็นที่รู้จัก

โดยมีกำหนดเปิดจัดทำนิทรรศการถาวรเทิดพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ในวันเสาร์ที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๘

